

ТОГТООЛ

2025 оной мартын 21

№ 160

Улаан-Үдэ хото

«Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаманай мэдэлдэ байһан бюджетэй болон автономито эмхи зургаануудай бусад зорилгонуудта уласай бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ хэмжээ болон ушарнуудые тодорхойлхо Журам баталха тухай»

Буряад Уласай Засагай газарай 2012.07.24-эй №443

тогтоолдо хубилалтанууд тухай

Оросой Холбоото Уласай Бюджетэй кодексн 78.1-дэхи статьягай ёһоор, Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. Буряад Уласай Засагай газарай 2012.07.24-эй №443 тогтоолоор баталагдаһан Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаманай мэдэлдэ байһан бюджетнэ болон автономито эмхинүүдтэ уласай бюджетһээ мүнгэн дмжэлтын хэмжээ болон ушарнуудые тодорхойлхо гуримда иимэ хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудаар хубилгагдаһан 2012.12.24-эй №786, 2013.02.22-ой №78, 2013.12.26-ай №723, 2014.03.20-ой №118, 2014.07.08-ай №320, 2014.11.19-эй № 567, 2015.01.28-ай №31, 2015.12.24-эй №647, 2016.06.07-ой №241, 2016.09.27-ой №451, 2017.04.28-ай №186, 2018.04.27-ой №222, 2018.06.06-ай № 307, 2018.09.27-ой №533, 2018.11.21-эй №657, 2019.03.05-ай №90, 2019.04.19-эй №202, 2020.05.18-ай №270, 2020.08.28-ай №520, 2020.09.24-эй №589, 2020.12.26-ай №808, 2021.02.16-ай №50, 2021.03.29-эй №127, 2021.12.21-эй №748, 2022.05.05-ай №249, 2023.06.05-ай №310, 2023.08.21-эй №484, 2023.12.28-ай №817, 2024.06.28-ай №374, 2024.08.30-ай №502, 2024.10.18-ай №591) (саашадаа - Журам):

1.1. 2.3-дахи пунктн хоёрдохи абзац соо «үлхөө хэмжээ ябуулгануудай багтаамжа «Юрэнхы ба нэмэлтэ болбосоролой хуралсалай программануудые бээлүүлгэ» гэхэн үгэнүүдые «Багшанар ба хургаал

заабариин нютаг можын түсэл» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ».

1.2. 2.4-дэхи пунктн хоёрдохи абзацта «Ниитэ ба нэмэлтэ болбосоролой программанууды бээлүүлгэ» гэхэн үлхөө хэмжээ ябуулгануудай багтаамжа» гэхэн үгэнүүды «Багшанар болон хургаал заабарилагшад» нютаг можын түсэлэй» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3. 2.7-дохи пункт хүсэһөө буураһанда тоолохо.

1.4. 2.8-дахи пунктн хоёрдохи абзац удаадахи найруулгаар:

«Буряад Уласай «Болбосорол болон эрдэм ухаанай хүгжэлтэ» гэхэн гүрэнэй программын «Бүхы һайниие - үхибүүдтэ» гэхэн нютаг можын түсэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүды бээлүүлхын тула харьяата бюджетдэй (автономито) эмхинүүдтэ хубаарилгада мүнгэн дэмжэлтэ һомологдоно».

1.5. 2.14-дэхи пунктн түрүүшын абзац удаадахи найруулгаар:

«2.14. Буряад хэлэнэй эдэбхитэй оршон байгуулха, хүгжөөхэ талаар ажал ябуулха».

1.6. 2.15-дахи пунктн түрүүшын абзац удаадахи найруулгаар:

«2.15. Буряад хэлэн дээрэ тоо оньһо нэбтэрүүлгын ба сахим һуралсалай, мэдээсэлэй нөөсэ хүгжөөхэ талаар хэмжээ ябуулганууды үнгэргэхэ».

1.7. 2.16-дахи пунктда:

1.7.1. Түрүүшын абзац удаадахи найруулгаар:

«2.16. Буряад хэлэ заалгы дээшэлүүлхэ, тэрэниие хүгжөөлгэдэ эрдэмэй-онол аргын заабариин талаар дэмжэлгэ үзүүлхэ талаар хэмжээ ябуулганууды ябуулха».

1.7.2. Дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар:

«Уласай бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ тухай хэлсээнүүдэй сэнгүүдэй ёһоор зорюута мүнгэн дэмжэлтэ үгтэхэ үрэ дүн гэхэдэ, иимэ хэмжээн:

- буряад хэлэн дээрэ уран һайханай зохёолой, һуралсалай номууды ба һуралсалай хэрэгсэлнүүды хэблүүлээ, олзоборилоо;

- үхибүүдэй дунда буряад хэлэ дэлгэрүүлхэ талаар үнгэргэгдэһэн хэмжээ ябуулганууд;

- «суглаанууды, семинарнууды, мэргэжэлэ дээшэлүүлгын курснууды, онол аргын заабариин хургуулинууды болон мэргэжэлэй талаар мұрысөөнүүды үнгэргөө».

1.8. 2.22-дохи пунктн нэгэдэхи ба хоёрдохи абзацууд удаадахи найруулгаар:

«2.22. Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахаа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа һэргылэмжэ» гэхэн Буряад

Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн нютаг можын түсэлэй хэмжээ ябуулганууды бээлүүлхэ.

Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ хэрэгүүдһээ хэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программа «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн нютаг можын түсэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүды бээлүүлхын тула харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдтэ тараалгада мүнгэн дэмжэлтэ һомологдоно.

1.9. 2.23-дахи пунктын нэгэдэхи ба хоёрдохи абзацууд удаадахи найруулгаар:

«2.23. Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай программаар «хэргылэмжын системын нютаг можонуудай хэргылэмжын тобьёгой элдэб түхэлэй бүридэлдэ оруулагдаһан наһа хүсөөгүйшүүлдэ нийгэмэй-хэргылэмжын тэдхэмжэ» гэхэн нютаг можын түсэлэй хэмжээ ябуулганууды бээлүүлхэ.

Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай программын «хэргылэмжын системын нютаг можын элдэб түхэлэй хэргылэмжын бүридхэлдэ бүридхэгдэһэн наһа гүйсөөгүйшүүлдэ нийгэмэй болон хэргылэмжын тэдхэмжэ» гэхэн нютаг можын түсэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүды бээлүүлхын тула харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдтэ хубаарилгада мүнгэн дэмжэлтэ һомологдоно.

1.10. 2.24-дэхи пунктын нэгэдэхи ба хоёрдохи абзацууд удаадахи найруулгаар:

«2.24. Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Үнэн зам» түсэл – наһа хүсөөгүйшүүлэе ниитын шэнжэтэй болголго болон элдэб түхэлэй тобьёгуудта бүридхэгдэһэн хүүгэдэй болон эдиршүүлэй нэмэлтэ һуралсалай хэмжээ дээшэлүүлхэ зорилготой хэмжээ ябуулгануудай багтаамжа» гэхэн нютаг можын түсэлэй хэмжээ ябуулганууды бээлүүлхэ.

Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахааа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа хэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай программнуудай элдэб түхэлэй дансануудта бүридхэлдэ абтаһан үхибүүд болон эдиршүүлэй нэмэлтэ болбосоролой хэмжээ дээшэлүүлхэ, наһа хүсөөгүйшүүлэе дахин ниитын шэнжэтэй болгохо, нэмэлтэ болбосоролой

хэмжээе дээшлүүлхэ зорилготой «Үнэн зам» гэхэн нютаг можын түсэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүдые бээлүүлхын тула мүнгэн дэмжэлтэ харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдэй хубаарилгада номологдоно.

1.11. 2.25-дахи пунктын түрүүшын абзац удаадахи найруулгаар:

«2.25. Буряад Уласай «Буряад Уласта хайхарамжагүйгөөр хандахаа болон наһа хүсөөгүйшүүлэй гэмтэ ябадалһаа һэргылэмжэ» гэхэн Буряад Уласай программаар «Наһа хүсөөгүйшүүлэй сэдхэлэй элүүр энхэ байдал ба наһа бодолой байдал» гэхэн үйлэ хэрэгүүдэй багтаамжа бээлүүлхэ.

1.12. 2.43-2.45-дахи пунктнуудые иимэ удхатайгаар нэмэхэ:

«2.43. Гүрэнэй болон нютагай засагай ниитэ хуралсалай эмхинүүдые хуралсалай номуудаар хангаха.

«Болбосорол болон эрдэм ухаанай хүгжэлтэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Юрэнхы ба нэмэлтэ болбосорол хүгжөөлгэ» гэхэн үлхөө хэмжээ ябуулгануудай багтаамжа үзүүлэлтэ болон дүнгүүдые бээлүүлхын тула харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдтэ хубааха мүнгэн дэмжэлтэ номологдоно.

Уласай болон нютагай засагай ниитэ болбосоролой эмхинүүдые хуралсалай номуудаар хангалгын гаргашануудай уридшалан тоосоо (тоосоон), мүн зорилгото мүнгэн дэмжэлтын хэмжээе тоосоо дээрэ үндэлэн, зорилгото тэдхэмжэдэ хүртэхэ хэмжээн тодорхойлогдоно.

Зорилгото мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлһэнэй үрэ дүн гэхэдэ, уласай болон нютагай засагай ниитэ хуралсалай эмхинүүдые уласай бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ тухай хэлсээнүүдэй сэнгүүдэй ёһоор хуралсалай номуудаар хангахын тула худалдан абтаһан хуралсалай номуудай тоо болоно.

2.44. Болбосоролой байшангуудые болон колледжын хамтын байрануудые хуралсалай болон үйлэдбэрийн нэгэдэлэй шухала хуби болгон хубилгаха хэрэгтэ.

«Болбосорол болон эрдэм ухаанай хүгжэлтэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Мэргэжэл» гэхэн нютаг можын түсэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүдые бээлүүлхын тула харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдтэ хубааха мүнгэн дэмжэлтэ номологдоно. Мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүдэй иимэ түхэлэй объектнүүдэй ехэ заһабарилга хэхэ үнэ сэнэй үндэлһөөр хараалагдаһан мүнгэн дэмжэлтын хэмжээн тодорхойлогдоно:

- болбосоролой ажал ябуулга шууд ябуулагдадаг мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүдэй байшангуудта, тэрэ тоодо санитарна байгууламжанууд, эдэе хоолой албанай газарнууд, подвалнууд болон

харилсаа хол-боонууд, байшангуудай доторхи тамирай бодхолгонууд, тэрэ тоодо байшангай хилэ доторхи тамаралгын бассейнуудыг багтаахан;

- оюутадай байрладаг хамтын байрануудай байшангууд ба байранууд;

- мэргэжэлэй болбосоролой эмхиин дэбисхэр дээрэ оршодог хабтагар тамирай талмаинууд, тамирай элдэб зүйлнүүдээр болон болбосоролой хэмжээ ябуулгануудыг үнгэргэхэ нээлтэтэ түхэлэй талмайтай (талмайгаар - тамирай талмайн үйлэ ажаллалгын хэһэг, гадаада тэмдэглэлэй шугамаар хизаарлагдахан) тамирай байгууламжанууд.

Зорилгото мүнхэн тэдхэмжэ үзүүлхэ үрэ дүн хадаа уласай бюджетдхэ тэдхэмжэ үзүүлхэ тухай хэлсээнүүдэй үнэтэ зүйлнүүдэй ёһоор болбосоролой-үйлэдбэрийн үлхөөгэй таһаршагүй хуби болохо болбосоролой байшангуудыг болон колледжын хамтын байрануудыг хубилгаха замаар үгтэһэн объектнүүдэй тоо болоно.

2.45. Уласай юрэнхы болбосоролой эмхинүүдэй болон мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүдэй хүүгэдэй ниитын нэгэдэлнүүдтэй харилсаха болон болбосоролой талаар захиралнуудай зүбшэлэгшэдэй һара бүрийн мүнхэн шагнал түлэхэ, уласай ниитэ болбосоролой эмхинүүдэй болон мэргэжэлэй болбосоролой эмхинүүдэй захиралнуудай зүбшэлэгшэдтэ түлэхэ хэрэгтэй холбоото уласай болон нютаг можын хуулийн шийдхэбэринүүдээр баталагдахан аймагай хубяар үдхэгшын илгааг түлэхэ талаар нэмэлтэ хараалагданхай.

Буряад Уласай «Болбосорол болон эрдэм ухаанай хүгжэлтэ» гэхэн гүрэнэй программын «Дунда мэргэжэлэй болбосоролой программнуудыг бээлүүлгэ» гэхэн ажалай ябасын нэгэдэлэй үзүүлэлтэ болон дүнгүүдыг бээлүүлхын тула харьяата бюджетэй (автономито) эмхинүүдтэ хубаарилгада мүнхэн дэмжэлтэ һомологдоно.

Гүрэнэй ниитэ болбосоролой эмхи болон мэргэжэлэй болбосоролой эмхидэ үгтэхэ зорилготой мүнхэн дэмжэлтын хэмжээн иимэ томьёогоор тодорхойлогдоно:

$$V_{\text{субс}} = T_{\text{Скр}} \times (PKиCH_{\text{регион}} - PKиCH_{\text{фед}}) \times N_{\text{См}} \times S_{\text{Свзн}}, \text{ хаана:}$$

$T_{\text{Скр}}$ - 5 мянган түхэриг – захиралнуудай зүбшэлэгшэдтэ һарын мүнхэн шагнал түлэхэ хэмжээн (харин 2 ба тэрэнһээ дээшэ болбосоролой эмхинүүдтэ захиралай зүбшэлэгшын ажалай үүргэ дүүргэхэдээ, болбосоролой эмхиин нэгэ багшын ажалшадта һарын мүнхэн шагнал нэгэһээ дээшэ түлэхэгүй);

$R_{КиСН_{\text{регион}}}$ – нютаг можын хуулийн ёһоор тогтоohon аймагай хубяар үдхэгшын ба хойто зүгэй нэмэлтэнүүд;

$R_{КиСН_{\text{фед}}}$ – холбоото уласай хуулийн ёһоор тогтоohon нютаг можын аймагай хубяар үдхэгшын ба хойто зүгэй нэмэлтэнүүд;

$N_{\text{См}}$ - захиралнуудай зүбшэлэгшэдтэ харын мүнгэн шагнал түлэгдэдэг жэлэй тоо;

$S_{\text{Свзн}}$ - гүрэнэй бюджетдээ гадуурхи жасада даадхалай оруулалтанууд.

Мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ зорилготой үрэ дүн хадаа уласай ниитэ болбосоролой эмхинүүдэй болон мэргэжэлтэ болбосоролой эмхинүүдэй хүүгэдэй олониитын нэгэдэлнүүдтэй харилсаха болон болбосоролой талаар захиралнуудай зүбшэлэгшэдтэ нара бүрийн мүнгэн шагнал үгэхэ, тиихэдэ холбоото уласай болон нютаг можын хуулийн шийдхэбэринүүдээр баталагдаһан аймагай хубяар үдхэгшын илгаае түлэхэ талаар нэмэлтэ хараалагдаһан, энэнь уласай юрэнхы болбосоролой болон мэргэжэлэй болбосоролой эмхинүүдэй захиралнуудай зүбшэлэгшэдтэ үгэхэ хэрэгтэй эмхинүүд».

2. Тэрэниие тогтоохо:

Журамай 2.43-дахи пункт (энэ тогтоолоор заһабарилагдаһан) 2024 оной декабрийн 1-һээ бии болоһон хуулийн харилсаануудта хабаатай;

Журамай 2.44 ба 2.45-дахи пунктнууд (энэ тогтоолоор заһабарилагдаһан) 2025 оной январийн 1-һээ бии болоһон эрхэ зүйн харилсаануудта хэрэглэгдэхэ.

3. Энэ тогтоол албан ёһоор хэблэгдэһэн үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

Е. Луковников

Буряад Уласай Болбосоролой болон эрдэм ухаанай яаман түлэб дурадхаа
утаһан 21-35-46